

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

Південно-українське відділення соціологічної асоціації України, м.Одеса

М А Т Е Р І А Л И

VIII Всеукраїнської наукової інтернет-конференції

“ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ”

(Одеса, 24-25 квітня 2020 року)

Одеса -2020

УДК: 37+316.61

О72 Освіта та соціалізація особистості // Матеріали VII Всеукраїнської інтернет-конференції (Одеса, 24-25 квітня 2020 р.) 56 с.

Рецензенти:

Плавич В.П. – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри загально правових дисциплін і міжнародного права одеського національного університету імені І.І.Мечнікова

Халапсис О.В. - доктор філософських наук, професор кафедри філософії та політології Національної металургійної академії України

Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської інтернет-конференції «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 10 від 28 травня 2020 року)

3. Суський Я.С. Репрезентація людини у теорії соціальних систем. Гілея: науковий вісник. 2016. Вип. 109. С. 172-176. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_109_44,

Атаманюк Зоя Миколаївна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського
Васильєва Лариса – студентка 4 курсу соціально-гуманітарного факультету Університету Ушинського

ФЕНОМЕН ЛЮБОВІ У ФІЛОСОФІЇ: ВИТОКИ І ЕВОЛЮЦІЯ

Феномен любові цікавив багатьох філософів різних часів. Так, наприклад Платон у своєму діалозі «Бенкет» намагається дати пояснення любові. Рене Декарт у своїй праці «Пристрасті душі» відносить любов до перших шести пристрастей, він намагається дати наукове пояснення феномену любові.

Християнство відкриває нам принципово нову етику, нове розуміння людини, її місця у світі, нові закони людського буття. Нагірна проповідь Христа будується на принципах нової моральності, заснованої на любові. Тому любов у християнстві відіграє досить важливу роль.

В історії релігій любов двічі отримала головне значення: як дика стихійна сила статевого потягу - в язичницькому фалізмі, і потім, на противагу цьому, як ідеальний початок духовного і суспільного єднання - в християнській «агапе».

В історії філософії це поняття займало чільне місце в різних системах. Для Емпедокла любов була одним з двох начал всесвіту, саме початком всесвітнього єдності і цілості, метафізичним законом тяжіння і доцентрового руху [2]. У Платона любов є демонічне (зв'язує земний світ з божественним) прагнення людської істоти до досконалої повноти буття. Це естетичне значення любові було залишено без уваги в патристичній і схоластичній філософії.

Платон у своєму трактаті «Бенкет», вводить істотно нове формулювання про зв'язок любові і пізнання. Любов у нього – процес безперервного руху. Платонічний ерос – є ерос пізнання.

Відповідно до Аристотеля, метою любові є дружба, а не чуттєвий потяг. Аристотель запропонував так визначити поняття любові: «любити значить бажати комусь того, що вважаєш благом, заради нього [тобто іншої людини], а не заради самого себе, і намагатися в міру сил доставляти йому ці блага» [1].

Інший сенс в поняття вкладали суфійські філософи і літератори Персії і Арабського Сходу за часів Середньовіччя. Так, в поезії Омара Хайяма і Алішера Навої, любов в душі суфійської традиції ототожнюється з вином. Вино, наливають в посудину, тобто в тлінну людську оболонку, наповнюють людей духовною складовою, діалектично вводячи поняття любові до Бога. Проте існування Бога саме по собі не було у них обов'язковою атрибутикою. І напрямок, вектор любові, міг мати різні значення.

У Середньовіччі своєрідне злиття християнських та платонічних ідей про цей предмет ми знаходимо у Данте. Взагалі, в середні віки любов була предметом релігійної містики, з одного боку, і особливого роду поезії з іншого; ця поезія, з Південної Франції поширена по всій Європі, була присвячена культу жінки та ідеалізована статевої любові в сенсі гармонійного поєднання всіх трьох її елементів: благоговіння, жалості і сором'язливості [4].

В епоху Відродження працями Марсіліо Фічіно, Франческо Каттані, Джордано Бруно і інших, починається розвиток протягом неоплатонізму. В основі цієї любовної філософії знаходиться вчення про красу. Природа любові є прагнення до краси. Ця концепція пов'язує етику і естетику і значно впливає на мистецтво епохи Відродження [4].

В епоху бароко Бенедикт Спіноза дав таке визначення: «Любов є насолода, що супроводжується ідеєю зовнішньої причини» (лат. Amor est Laetitia concomitante idea causae

externae) Спіноза ототожнював любов з абсолютним знанням (amor Dei intellectualis) і стверджував, що філософствувати є не що інше, як любити Бога.

У новій філософії слід зазначити теорію статевої любові у Шопенгауера («Metaphysik der Liebe» в «Parerga u. Paral.»). Індивідуалізацію цієї пристрасті у людини Шопенгауер пояснює тим, що життєва воля (нім. Wille zum Leben) є не тільки прагненням до продовження роду (як у тварин), а й до створення можливо найдосконаліших примірників роду; таким чином, якщо цей чоловік пристрастно любить саме цю жінку (і навпаки), то значить, він саме з нею може в даних умовах створити найкраще потомство [6].

У ХХ столітті взаємозв'язок між любов'ю і сексуальністю ліг в основу робіт Зигмунда Фрейда. Любов за Фрейдом – ірраціональне поняття, з якого виключено духовне начало. Любов в теорії сублимації, розробленій Фрейдом, зводиться до первісної сексуальності, яка є одним з основних стимулів розвитку людини.

Згодом були зроблені спроби розвинути теорії Фрейда, і переходу від чистого біологічного опису до соціальної та культурної складової як основних явищ. Цей новий напрямок, зароджений в США, було названо неофрейдизмом. Одним з лідерів неофрейдизму вважається психоаналітик Еріх Фромм.

Таким чином, феномен любові цікавив філософів з давніх часів. Перші спроби пояснення феномена любові з'явилися вже в античні часи. Любов як вище людське почуття – це частина життя кожного з нас.

Список використаної літератури

1. Болонь Жан-Клод История любовных побед от античности до наших дней. М., Текст, 2010. ISBN 5-7516-0803-3
2. Юрій М. Р. Етика / М. Р. Юрій – К.: Дакор, 2006. – 320 с.
3. Декарт Р. Страсти души. - URL: <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000538/st000.shtml>
4. Кант И. Метафизика нравов - URL: <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z00005032/st000.shtml>
5. Фромм Еріх. Мистецтво любити/ Еріх Фромм – Москва: Педагогіка, 1990. – 129 с.
Шопенгауэр А. Мир как воля и представления. - URL: <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000367/st003.shtml>

Балашов Едуард Михайлович - кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і педагогіки Національний університет «Острозька академія»

САМОЕФЕКТИВНІСТЬ ЯК КОГНІТИВНА СКЛАДОВА САМОРЕГУЛЬОВАНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Високі вимоги, що ставляться до навчання сучасної особистості, жорсткі конкурентні вимоги сучасного ринку праці, усе більшу уваги в наукових дослідженнях приділяється проблематиці ефективності, у тому числі навчальної, діяльності людини. Гостро постає проблема виокремлення когнітивних характеристик молоді особистості, що визначають ефективність і самоефективність діяльності у різноманітних сферах. Так само величезне значення для успішності діяльності молоді людини має її самоефективність, мотивація, прагнення до реалізації потенціалу.

У психології це було охарактеризовано у концепції самоефективності, яку розробив ввів канадський психолог А. Бандура у своїй соціально-когнітивній теорії. Самоефективність є комплексною особистісною характеристикою, яка включає поєднання пізнавальних процесів, мислення та саморегуляції особистості. Вона визначає особистісну здатність орієнтуватися на досягнення мети через подолання перешкод у особистісно істотних ситуаціях. У ситуаціях, які несуттєво значущі для особистості, самоефективність виявляється